

Thomas Angells Stiftelser

Etablert 1767

Det Kongelige Nærings- og
Fiskeridepartement

Trondheim, 23.06.2021

Høringssvar – forslag til nye regler om stiftelser.

Det vises til høringsbrev og høringsnotat fra departementet datert 21.mai 2021

Thomas Angells Stiftelser ønsker å avgi høringsuttalelse. Uttalelsen inneholder følgende hovedpunkter:

1. Kort om Thomas Angells Stiftelser
2. En generell kommentar til høringsnotatet
3. Tilbakemelding på forslagene om:
 - a. å forby skattepliktig næringsvirksomhet direkte i stiftelser
 - b. at pengeutdelende stiftelser må ha høyere grunnkapital enn andre stiftelser
 - c. at stiftelser skal rapportere regnskapstall direkte til stiftelsestilsynet.
 - d. at foretaksnavnet alltid skal inneholde stiftelse eller forkortelsen STI
 - e. at meldinger til Stiftelsestilsynet skal sendes inn elektronisk.

1. Kort om Thomas Angells stiftelser.

Thomas Angells stiftelse ble etablert for 254 år siden. Thomas Angell, en av Norges rikeste, ga bort alt han eide til fattige.

Dagens formål er:

1. Utleie av seniorboliger – innskuddsfrie til sosialt tilpassede priser. Dvs 20-30% under markedspris. Ved innflytting må alderen være mellom 60 og 74 år. Bomiljøet skal være trygt, sosialt og stimulerende. Hensikten er å motvirke ensomhet. Det tilbys felles lokaliteter og en rekke sosiale aktivitetstilbud.
2. Ta vare på Thomas Angells Hus
3. Støtte annen sosial virksomhet.

THOMAS ANGELLS STIFTELSE

Org.nr 938662843 • www.thomasangell.no

Trondheim: Bispegt 4, 7013 Trondheim • E-post: firmapost@thomasangell.no • Telefon: 73 53 81 40

Selbu - Skogforvaltningen: Nestansringen 3, 7580 Selbu • E-post: skog@thomasangell.no • Telefon: 73 81 19 11

Dagens virksomhet inndeles slik:

A. Skattefri virksomhet:

- Boligutleie til seniorer (formålsopplyllende)
- Kapitalavkastning (Finans)
- Kapitalavkastning. Erstatninger knyttet til ekspropriasjon og kraftverksutbygginger.

B. Skattepliktig virksomhet

- Skogsdrift
- Utleie av hytter/skogshusvære
- Utmarksnæring – jakt og fiske
- Festekontrakter – fritidsboliger
- Utleie av forretningslokaler/parkeringsplasser.

Administrasjonen i stiftelsen:

Administrasjonen i Trondheim består av:

- Direktør
- Kontorsjef
- Vaktmester (50% stilling)

Skogforvaltningen i Selbu består av:

- Skogsjef
- Sekretær
- Skogsarbeider

Styret:

Styret består av:

- Styreleder, i henhold til vedtektene skal styreleder ha solid juridisk kompetanse.
- Styremedlem 1 – finans og eiendom – bygningskompetanse
- Styremedlem 2 – skog- og utmarkskompetanse

Stiftelsens næringsvirksomhet og skatteplikt er knyttet til virksomhetens betydelige eiendomsmasse i Trondheim, inklusive tidligere Klæbu, Selbu og Tydal.

Dette er eiendom stiftelsen ifølge testamentet ikke skal selge – men skal forvalte på best mulig måte – «så lenge tid finns til».

Nettoavkastningen av virksomheten går til støtte av stiftelsens formål.

THOMAS ANGELLS STIFTELSE

Org.nr 938662843 • www.thomasangell.no

Trondheim: Bispegt 4, 7013 Trondheim • E-post: firmapost@thomasangell.no • Telefon: 73 53 81 40

Selbu - Skogforvaltningen: Nestansringen 3, 7580 Selbu • E-post: skog@thomasangell.no • Telefon: 73 81 19 11

Stiftelsen har vært drevet i 254 år. Det er med undring vi leser forslag til ny lov og begrunnelsene for forslagene. Under følger våre kommentarer til loven.

2. Generell kommentar:

Forslag til nye regler om stiftelser bærer preg av å være et angrep på stiftelser som organisasjonsform.

Forslaget uttrykker mistillit til kvaliteten på hvordan stiftelser styres, ledes og endres. Dette uten at det en eneste gang i høringsnotatet dokumenteres at stiftelser har overhyppighet av dårlige eiere og ledelse. Det dokumenteres heller ikke at stiftelser systematisk ikke ønsker å følge loven.

Stiftelsestilsynets oppfatning er tvert imot at de fleste stiftelser ønsker å opptre lovlig. På samme måte som de fleste andre virksomheter ønsker å gjøre.

Det vil alltid være noen få virksomheter som ikke vil følge loven – men dette gjelder ikke stiftelser spesielt og er uavhengig av organisasjonsform.

Forslagene er en blanding av forbud og en innføring av nye byråkratiske ordninger med detaljert rapportering fra alle landets 6500 stiftelser til Stiftelsestilsynet. Det forslås i høringsnotatet at tilsynet blant annet skal få oversikt over alle inn- og utbetalinger i stiftelsen. At alle stiftelser skal rapportere dette er byråkratisk, unødvendig og et uttrykk for stor mistillit. Mistillit til alle stiftelser, men også til Stiftelsestilsynets evne til å risikovurdere og finne fram til sine tilsynsobjekt.

Etter at ny lov har ligget i departementet etter høring i 5 år foreslås det nå radikale endringer med svært kort høringsfrist. Forslagene ble sendt ut fra departementet 21.mai 2021 og høringsfristen er satt til 18.juni 2021. Hvorfor slik hast nå?

En slik høringsfrist oppfattes i seg selv udemokratisk. Hvordan skal for eksempel Stiftelsesforeningen kunne høre sine medlemmer og utarbeide et svar på grunnlag av innspill fra flere tusen stiftelser på så kort tid?

Nå hører vi at fristen er utsatt til 13.august etter påtrykk fra Stiftelsesforeningen. Vi reagerer likevel på denne plutselige hasten.

3. Kommentarer til de konkrete forslagene:

a. Det innføres forbud mot å drive skattepliktig næringsvirksomhet direkte i stiftelser.

Forslaget er at Næringsdrift i nye stiftelser må legges i eget rettssubjekt eller dette skal gjelde alle stiftelser med en overgangsordning på for eksempel 5 eller 10 år.

Departementets syn er at dette er en fordel slik at en får en mer «*rasjonelle eier*» og det er mulig å sette inn styrer for næringsvirksomheten som «*i større grad er egnet til å ivareta næringsvirksomhetens behov*».

Dette er kraftig skyts mot styrene i stiftelser og det savnes derfor dokumentasjon på at styrer i stiftelser ikke er representert slik at de har både «*rasjonelle kapitaleiere*» og kan ivareta «*næringsvirksomhetens*» behov.

Det sies også i høringsnotatet at «*intensivene til å sikre effektiv ressursbruk og høyest mulig avkastning av kapitalen er svakere enn for andre organisasjonsformer*». Det er ingen begrunnelse for disse påstandene i høringsnotatet.

For å kunne oppnå formålet i stiftelsen er vår oppfatning at styrene er forsvarlige og opptatt av at driften er slik at formålet kan oppnås på beste måte. Vi har erfaring for at styrene settes sammen på best mulig måte for å dekke nødvendige behov – om det gjelder næring, kapitalforvaltning og formålsrealisering.

I styret for Thomas Angells stiftelser er for eksempel styret representert ved solid juridisk kompetanse, solid kompetanse i kapital- og eiendomsforvaltning og solid kompetanse innen skogforvaltning. Det er vedtektsfestet at styreleder skal ha bestemte kompetanser.

Det sies i forslaget at det vil være lettere å «*føre kontroll*» med ett aksjeselskap kontra en stiftelse. Det sies også at det «*trolig er langt flere som skulle betalt skatt av inntektene*». Grunnlaget for å hevde dette, framkommer ikke.

Det er heller ikke slik at en stiftelse er unntatt kontroll. En stiftelse er regulert av lover og vedtekter og kontrolleres av flere offentlige myndigheter allerede. En stiftelse skal avlegge regnskap og skal bli kontrollert av en uavhengig revisor – før regnskapet kan bli registrert i Brønnøysundregisteret. Skattemyndighetene gjennomfører kontroll. I tillegg kan en stiftelse alltid bli gjenstand for tilsyn fra Stiftelsestilsynet.

Ett av hovedmotivene bak lovforslaget er å identifisere skattbar inntekt og verdier. Begrepet «*næring*» oppfattes som uklart i nåværende lov. Det mener vi er legitimt. Vi stiller likevel spørsmål ved hvor stort behovet er. Om det skal betales skatt eller ikke, er avhenger av virksomhetens art – ikke organisasjonsform.

Som beskrevet i innledningen representerer vi en stiftelse som har skattbar inntekt. Stiftelsen driver blant annet skog. Inntektene skal gå til formålet – men selve aktiviteten er skattepliktig.

Det sies at en stiftelse ikke har «*eier*». Stiftelsen har ingen eksterne eiere – men er ett selveiende rettssubjekt. Oppretter gir fra seg råderetten. Formålet eier stiftelsen.

Hensikten med stiftelsen er at oppretters vilje skal være sterk. Dette for at opprettes ønsker skal så langt det er hensiktsmessig skal ivaretas. Det er hele hensikten med stiftelser – å ivareta langsiktige perspektiv og en forutsigbar utvikling.

Konklusjon: Behovet for å gjøre skattepliktig næringsvirksomhet i stiftelser ulovlig er ikke dokumentert og bør ikke lovfestet. Det bør uansett ikke gjelde allerede etablerte stiftelser.

b. Rent pengeutdelende stiftelser må ha høyere grunnkapital enn andre stiftelser

Dersom grunnkapitalen er så lav at det ikke er mulig å dele ut penger til formålet er det ett godt poeng å vurdere om stiftelsen skal opprettholdes som enhet.

I tillegg er vi enige i at det bør gis utvidet adgang til å slå sammen eller oppheve stiftelser. Dette for å sikre nødvendige endringer når det er behov for det.

c. Stiftelser skal rapportere sentrale regnskapstall til Stiftelsestilsynet

Det foreslås at det «*innføres særregler for rapportering av regnskapstall for stiftelser*».

Konkret gjelder det dette slik regnskapsinformasjon:

- Den generelle tilstanden – utsikter til fortsatt drift
- Utdelinger
- Transaksjoner med nærstående
- Hvilke land det er aktivitet i
- Vesentlige inntektskilder
- Styrehonorar og lønn daglig leder
- Kontantstrømoppstillingen. (oversikt over inn- og utbetalinger – med forklaring av likviditetsendringer)

Begrunnelsen er at en stiftelse «*hverken har eiere eller medlemmer som kan etterspørre en form for beretning fra styret*».

Styret i Thomas Angells Stiftelser og også andre stiftelser jeg kjenner til skriver årsberetning- selv om en ikke lenger er lovforpliktet til å gjøre det. I henhold til våre vedtekter skal årsberetning legges fram for styret.

Det ett spørsmål hvor mange byråkratiske kontrollfunksjoner som skal være knyttet til stiftelser. Stiftelser har også – som eneste organisasjonsform – et eget statlig tilsynsorgan.

Å rapportere om transaksjoner med nærstående er ett punkt. Dette fordi det ikke «*unødvendigvis er ulovlig etter stiftelsesloven*». Kanskje burde heller forslaget vært å forby transaksjoner mellom nærstående i en stiftelse?

Etter vår erfaring er dette ikke lenger vanlig. Departementet hevder at muligheten for transaksjoner mellom nærstående innebærer «*størst risiko for tapping av stiftelsens kapital*». I stedet for å innføre byråkratiske rapporteringsordninger – som belaster hver enkelt stiftelse og Stiftelsestilsynet - kan det være like greit å gjøre transaksjoner mellom nærstående ulovlig.

Det er viktigere å lete etter ubyråkratiske løsninger som sikrer forsvarlighet uten å være nødt til å behandle alle stiftelser som potensielle dårlige og kriminelle forvaltere av stiftelsene sine formål.

Konklusjon: Gjør transaksjoner mellom nærstående ulovlig – dette istedenfor å innføre en rekke byråkratiske ekstra rapporteringsordninger som belaster både stiftelser og Stiftelsestilsynet unødvendig.

d. Foretaksnavnet til stiftelser skal inneholde stiftelse eller forkortelsen STI

Vi har ingen sterke synspunkt på dette ut over at vi stusser på begrunnelsen.

Begrunnelsen som oppgis er at «*tredjepart vil få informasjon om at enheten er registrert i Stiftelsesregisteret, og at den er underlagt tilsyn*»

Igjen – så spør vi om det underliggende her er en mistenkeliggjøring av rundt 6500 stiftelsers drift generelt. Igjen savnes dokumentasjon for at denne mistilliten er begrunnet i systematiske og gjennomgående dårlige holdninger i stiftelser.

e. Det innføres krav til at meldinger til Stiftelsestilsynet rapporteres elektronisk.

Det forslaget er etter vårt syn positivt. Forenklingen bør også etter hvert komme stiftelsene til gode i form av lavere gebyr og lavere årsavgift til Stiftelsestilsynet.

Vennlig hilsen

Ingrid Finboe Svendsen
direktør

